

285.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WOJSKOWYCH W POROZUMIENIU Z MINISTREM SPRAWIEDLIWOŚCI ORAZ MINISTREM PRACY I OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 18 kwietnia 1930 r.

w sprawie postępowania o uznanie za zaginione bez własnej winy osób, których zaginięcie pozostaje w związku przyczynowym ze służbą wojskową.

Na zasadzie art. 3-a, 3-b i 58 ustawy z dnia 18 marca 1921 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i ich rodzin oraz o zaopatrzeniu rodzin po poległych i zmarłych lub zaginionych bez własnej winy, których śmierć, względnie zaginięcie, pozostaje w związku przyczynowym ze służbą wojskową (Dz. U. R. P. Nr. 32, poz. 195) w brzmieniu ustalonym ustawą z dnia 12 lutego 1924 r. w sprawie częściowej zmiany powołanej ustawy (Dz. U. R. P. Nr. 21, poz. 223) zarządza się co następuje:

§ 1. Wdrożenie postępowania i uznanie osób za zaginione na podstawie niniejszych przepisów ma

na celu jedynie danie osobom, pozostałym po zaginionych, podstawy do ubiegania się o zaopatrzenie w myśl ustawy.

Do wniesienia podania o uznanie za zaginionego bez własnej winy w rozumieniu powołanej na wstępie ustawy są uprawnione pozostałe po nim osoby, a mianowicie:

- a) żona;
- b) dzieci ślubne;
- c) dzieci nieslubne, których ojcostwo jest prawnie stwierdzone;
- d) dzieci adoptowane przez zaginionego, które były na jego utrzymaniu;
- e) rodzice zaginionego.

W imieniu osób niewłasnowolnych uprawnieni są do wnoszenia podań i podpisywania deklaracji ich kuratorowie, w imieniu dzieci małoletnich matka, ojciec lub prawni opiekunowie.

§ 2. Za zaginione mogą być uznane tylko osoby, które zaginęły bez własnej winy na terenie i w czasie działań wojennych, a zaginięcie to pozostaje w związku przyczynowym z ich służbą tak obywatelską, jak i ochotniczą:

- a) w wojsku Rzeczypospolitej Polskiej;
- b) w uznanych przez Państwo Polskie w drodze ustawodawczej polskich formacjach wojskowych przy armjach obcych;
- c) w armjach państw zaborczych, o ile służbę tę pełniły w czasie od 1 sierpnia 1914 r., a to: w armji niemieckiej do 27 grudnia 1918 r., w armji rosyjskiej do 1 marca 1918 r., w armji austro-węgierskiej do 1 listopada 1918 r.;
- d) w walkach orężnych przeciw państwom zaborczym i nieprzyjacielskim o niepodległość Polski po 1 sierpnia 1914 r.;
- e) w formacjach obcych, uznanych przez Państwo Polskie za takie, które, na zasadzie przymierza lub porozumienia z siłą zbrojną polską, walczyły w obronie Polski przeciw państwom nieprzyjacielskim.

§ 3. Za zaginionych mogą być uznani jedynie obywatele Rzeczypospolitej Polskiej. Warunek posiadania obywatelstwa polskiego nie jest wymagany tylko odnośnie do osób, wymienionych w § 2 lit. d.

Osoby, wymienione w § 2 lit. c, mogą być uznane za zaginione, o ile posiadają prawo do obywatelstwa polskiego.

Osoby, które służyły w formacjach polskich, nie posiadając obywatelstwa polskiego, podpadają pod § 2 lit. d.

Osoby, które służyły w formacjach, wymienionych w § 2 lit. e, mogą być uznane za zaginione, o ile posiadały prawo do obywatelstwa polskiego, względnie pozwolenie na pobyt w granicach Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 4. Władzą powołaną do przyjęcia podania i zebrania przepisanych zaświadczeń i dowodów stwierdzających okoliczności, potrzebne do wydania orzeczenia o zaginionym, jest Powiatowa Komenda Uzupełnień Warszawa-Miasto Nr. III.

§ 5. Do uznania osoby za zaginioną wymagane jest udowodnienie następujących okoliczności:

- a) stosunku prawnego strony proszącej do zaginionego (§ 1 ust. 2);
- b) oddziału (formacji i t. p.), w którym zaginiony służył, oraz czasu i charakteru (obowiązkowa, ochotnicza) tej służby (§ 2);
- c) związku przyczynowego między tą służbą, a zaginięciem;
- d) faktu, że zaginięcie zaszło na terenie i w czasie działań wojennych, oraz, że nastąpiło bez winy zaginionego.

Nadto strona prosząca winna przytoczyć okoliczności, uzasadniające jej prawo do zaopatrzenia po zaginionym.

§ 6. Dowody okoliczności, wymienionej w § 5 lit. a, winna dostarczyć sama strona prosząca przy wniesieniu podania, a mianowicie:

- a) żona — metrykę ślubu;
- b) dzieci ślubne — metrykę chrztu (urodzenia);
- c) dzieci nieslubne — metrykę chrztu (urodzenia) oraz orzeczenie właściwego sądu, stwierdzające ojcostwo zaginionego, a w b. Królestwie Kongresowem obowiązek utrzymania dziecka;
- d) rodzice — metrykę chrztu (urodzenia) zaginionego;
- e) dzieci adoptowane — akta adoptacji.

Równocześnie strona winna dołączyć do podania dowód, że zaginiony miał względnie strona ma miejsce zamieszkania w kraju.

W razie niemożności dostarczenia dowodów, wymienionych w punktach a) — e), może strona udowodnić swoje uprawnienia innymi dokumentami urzędowymi albo zaprzysiężeniami zeznaniami wiarygodnych osób.

§ 7. Dowody innych okoliczności, w szczególności wymienionych w § 5 lit. b), c), d), oraz dowody, które dla strony są niedostępne, zbiera z urzędu Powiatowa Komenda Uzupełnień Warszawa-Miasto Nr. III.

§ 8. Okoliczności, wymienione w § 5 lit. b), c), d), mają być stwierdzone zasadniczo zaświadczeniem dowódcy tego oddziału wojskowego, w którym zaginiony służył bezpośrednio przed zaginięciem, względnie zaświadczeniami odpowiednich władz wojskowych.

W razie niemożności stwierdzenia tych okoliczności przez władze wojskowe (§ 2 niniejszego rozporządzenia), mogą być one udowodnione zaprzysiężeniami zeznaniami wiarygodnych osób.

§ 9. Wszystkie władze wojskowe obowiązane są dostarczyć Powiatowej Komendzie Uzupełnień Warszawa-Miasto Nr. III żądanych w tym względzie zaświadczeń i dowodów.

O przesłuchanie osób zwraca się Powiatowa Komenda Uzupełnień Warszawa-Miasto Nr. III do właściwych dla danych osób według ich miejsca zamieszkania sądów powiatowych, które obowiązane są żądaniu takiemu uczynić zadość.

Do władz zagranicznych można zwracać się z żądaniem dostarczenia dowodów tylko w drodze dyplomatycznej przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych.

§ 10. W toku postępowania, z reguły równocześnie z jego wszczęciem, winna Powiatowa Komenda Uzupełnień Warszawa-Miasto Nr. III ogłosić w „Monitorze Polskim” obwieszczenie o zaginięciu danej osoby i jej poszukiwaniu.

W obwieszczeniu należy dokładnie podać dane osobiste zaginionego (imię, nazwisko, czas i miejsce urodzenia, imiona rodziców, ostatnie znane miejsce zamieszkania, zawód, oddział służbowy), tudzież imię i nazwisko strony proszącej oraz jej stosunek do zaginionego, przyczem należy zamieścić wezwanie do wszystkich, którzy posiadają wiadomości o zaginionym, mogące świadczyć o jego zaginięciu, względnie o jego istnieniu, aby o nich zawiadomili Powiatową Komendę Uzupełnień Warszawa-Miasto Nr. III w ciągu trzech miesięcy od ogłoszenia obwieszczenia.

§ 11. Po zebraniu przepisanych dowodów, nie wcześniej jednak, niż po upływie trzech miesięcy od chwili ogłoszenia obwieszczenia w „Monitorze Polskim”, Powiatowa Komenda Uzupełnień Warszawa-Miasto Nr. III przesyła akta sprawy Dowódcy Okręgu Korpusu Nr. I w Warszawie.

§ 12. Do wydawania orzeczeń o zaginięciu ustanawia się komisję przy Dowódcy Okręgu Korpusu Nr. I w Warszawie złożoną:

- 1) z oficera sztabowego K. S., jako przewodniczącego, mianowanego przez Ministra Spraw Wojskowych, tudzież
- 2) ze stałego referenta komisji i
- 3) z urzędnika referendarskiego, jako członków, powołanych przez Ministra Spraw Wojskowych w porozumieniu z Ministrem Pracy i Opieki Społecznej.

§ 13. Przewodniczący komisji zwołuje posiedzenia, referuje sprawę, kieruje obradami i głosuje ostatni.

Przed poddaniem sprawy pod orzeczenie komisji, przewodniczący uprawniony jest do uzupełnienia dowodów bądź bezpośrednio, bądź za pośrednictwem Powiatowej Komendy Uzupełnień Warszawa-Miasto Nr. III.

§ 14. Orzeczenie komisji, którego przedmiotem może być tylko bądź uznanie lub nieuznanie za zaginionego w rozumieniu ustawy z dnia 18 marca 1921 r., bądź uzupełnienie dowodów — zapada w postaci uchwały większością głosów.

Orzeczenie komisji wykonywa przewodniczący.

§ 15. Orzeczenie komisji, z wyjątkiem uchwały w sprawie uzupełnienia dowodów, musi zawierać:

- a) szczegółowe określenie okoliczności, które przyjęto za podstawę orzeczenia o zaginięciu (§ 5);
- b) klauzulę, że orzeczenie o zaginięciu zostało wydane w celu ubiegania się o zaopatrzenie, oraz imię i nazwisko osoby, na której prośbę orzeczenie wydano.

Orzeczenie winno być podpisane przez wszystkich członków komisji i zatwierdzone przez Dowódcę Okręgu Korpusu Nr. I.

§ 16. Orzeczenie komisji zatwierdzone przez Dowódcę Okręgu Korpusu Nr. I staje się prawomoc-

ne z chwilą jego wydania, o ile strona nie wniosła w terminie przepisany odwołania.

§ 17. Od orzeczenia komisji, z wyjątkiem uchwał w przedmiocie uzupełnienia dowodów, przysługuje stronie proszącej odwołanie w terminie dwumiesięcznym od chwili zawiadomienia o orzeczeniu.

§ 18. Odwołanie wnosi się na ręce Dowódcy Okręgu Korpusu Nr. I, który przesyła je wraz z aktami do komisji odwoławczej w Ministerstwie Spraw Wojskowych.

§ 19. Do rozpoznania i orzeczenia w sprawach odwołań ustanawia się w Ministerstwie Spraw Wojskowych (Departament Sprawiedliwości) komisję odwoławczą, w skład której wchodzi:

- 1) oficer sztabowy K. S. jako przewodniczący, mianowany przez Ministra Spraw Wojskowych, tudzież
- 2) stały referent komisji i
- 3) urzędnik referendarski, jako członkowie, powołani przez Ministra Spraw Wojskowych w porozumieniu z Ministrem Pracy i Opieki Społecznej.

§ 20. Przewodniczący komisji odwoławczej zwołuje posiedzenia, kieruje obradami i głosuje ostatni.

Przedstawienie stanu sprawy należy z reguły do referenta, który pierwszy oddaje głos.

§ 21. Przedmiotem orzeczenia komisji odwoławczej może być:

- a) zatwierdzenie orzeczenia komisji, ustanowionej przy Dowódcy Okręgu Korpusu Nr. I w Warszawie,
- b) uchylene orzeczenia tejże komisji i orzeczenie w sprawie samej w postaci nowego orzeczenia.

Orzeczenia komisji odwoławczej zapadają w postaci uchwał większością głosów.

§ 22. Orzeczenie komisji odwoławczej jest ostateczne i staje się prawomocne z chwilą ogłoszenia.

§ 23. Przed wydaniem orzeczenia, komisja odwoławcza uprawniona jest do powzięcia uchwały w przedmiocie uzupełnienia dowodów bądź bezpośrednio, bądź za pośrednictwem Powiatowej Komendy Uzupełnień Warszawa-Miasto Nr. III.

§ 24. Przepis § 15 stosuje się również do orzeczeń komisji odwoławczej, z wyjątkiem postanowienia o zatwierdzeniu.

§ 25. Wykonanie ostatecznych orzeczeń komisji odwoławczej należy do przewodniczącego komisji ustanowionej przy Dowódcy Okręgu Korpusu Nr. I, któremu w tym celu komisja odwoławcza przesyła swe orzeczenie wraz z aktami sprawy.

§ 26. Prawomocne orzeczenie komisji stanowi prawną podstawę do ubiegania się przez stronę o zaopatrzenie przewidziane w art. 4 lit. d) ustawy z dnia 18 marca 1921 r. (Dz. U. R. P. Nr. 32, poz. 195).

§ 27. Orzeczenie komisji, uznające daną osobę za zaginioną, traci swą moc obowiązującą:

- a) z chwilą odnalezienia zaginionego;
- b) po upływie trzech lat, licząc od chwili wydania prawomocnego orzeczenia, uznającego osobę za zaginioną, jeżeli w ciągu tego czasu nie przedłożono metryki jej śmierci, względnie nie uzyskano orzeczenia sądowego, uznającego zaginionego za zmarłego.

Zgaśnięcie mocy obowiązującej orzeczenia, winna komisja ustanowiona przy Dowódcy Okręgu Korpusu Nr. I w Warszawie uwidocznic w aktach i zawiadomic o tem Ministra Skarbu.

§ 28. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i obowiązuje na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej.

Równocześnie tracą moc obowiązującą:

rozporządzenie wykonawcze Ministra Spraw Wojskowych w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości z dnia 1 sierpnia 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 74, poz. 739);

§ 1 pkt. 5 rozporządzenia Ministra Pracy i Opieki Społecznej, Ministra Skarbu i Ministra Spraw Wojskowych z dnia 5 grudnia 1925 r. (Dz. U. R. P. z r. 1926 Nr. 10, poz. 70);

rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości z dnia 10 listopada 1926 r. (Dz. U. R. P. Nr. 116, poz. 677);

rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości z dnia 10 lutego 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 13, poz. 104);

rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości z dnia 21 grudnia 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 117, poz. 1007).

Minister Spraw Wojskowych: *J. Piłsudski*

Minister Sprawiedliwości: *St. Car*

Minister Pracy i Opieki Społecznej: *A. Prystor*